

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра словацької філології**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного
факультету

Юрій БІДЗІЛЯ

« 02 » Вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП ДО ТЕОРІЇ ЛІНГВІСТИКИ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035. Філологія
Предметна спеціальність (Спеціалізація)	035.038. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша-чеська
Освітня програма	Чеська мова та література
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до теорії лінгвістики» для здобувачів вищої освіти галузі знань **03 Гуманітарні науки спеціальності 035. Філологія предметної спеціальності (спеціалізації) 035.038. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша-чеська** освітньої програми «**Чеська мова та література**».

Розробники: Петріца Н.М., канд.філол. н, доцент кафедри словацької філології
Юсип-Якимович Ю.В., канд.філол. н, доцент кафедри словацької філології

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри *словацької філології*
протокол № 1 від 30 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри _____ Петріца Н.М.

Схвалено науково-методичною комісією філологічного факультету
протокол № 1 від 02.09. 2024 р.

Голова науково-методичної комісії _____ Галина ШКУРКО

©Петріца Н.М., Юсип-Якимович Ю.В., 2024 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 20224 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом
	Денна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС –4	Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 120	1
Кількість модулів – 2	Семестр:
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 5	1
	Лекції:
	32
	Практичні (семінарські):
	28
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:
	60

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Вступ до теорії лінгвістики» є підготувати здобувачів до усвідомленого сприймання та засвоєння ними фахових і споріднених лінгвістичних дисциплін, які розглядаються в синхронії та діахронії.

Завданням (відповідно до вимог освітньої програми підготовки здобувачів **першого/бакалаврського рівня вищої освіти**) є дати першокурсникам тлумачення основних понять сучасної мовознавчої науки, закріпити в них за цими поняттями актуальні лінгвістичні терміни, розкрити перед здобувачами природу мови, її структуру та функції окремих її елементів; познайомити їх з основними методами і прийомами лінгвістичних досліджень, прищепити їм навички застосування отриманих знань на практиці.

Відповідно до освітньої програми «**Чеська мова та література**» вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких загальних компетентностей спеціальності: ЗК05, ЗК06, ЗК07, ЗК11 та фахових (спеціальних) компетентностей: ФК01, ФК02, ФК03, ФК08:

ЗК05. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК07. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ФК01. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК02. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК03. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється).

ФК08. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

Інтегральна компетентність – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення навчальної дисципліни «Вступ до теорії лінгвістики» не передбачає жодних передумов вивчення, оскільки вивчається на 1 курсі у 1 семестрі, не зазначено в структурно-логічній схемі освітньої програми.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Чеська мова та література**» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	ПРН02
Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.	ПРН07
Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва	ПРН08

слова, історію мови і літератури, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності	
Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.	ПРН09
Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.	ПРН12
Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.	ПРН16

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Вступ до теорії лінгвістики»:

Очікувані результати навчання	Шифр ПРН
Уміти ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	ПРН02
Навчитися розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.	ПРН07
Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови і літератури, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності	ПРН08
Уміти характеризувати діалектні та соціальні різновиди чеської мови описувати соціолінгвальну ситуацію.	ПРН09
Уміти аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.	ПРН12
Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.	ПРН16

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

1. Написання рефератів, доповідей, есе, підготовка презентацій.
2. Презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Під час навчання використовуються такі основні методи: пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: виконання практичних завдань; самостійна робота, виступи на практичних заняттях; індивідуальне, групове та фронтальне опитування. Методи поточного контролю: усний, письмовий, практичний, комп'ютерний і самоконтроль. Контроль самостійної роботи здійснюється шляхом перевірки виконаних завдань на практичних заняттях, під час індивідуальних та групових консультацій тощо.

Форма модульного контролю: письмова модульна контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний екзамен

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Самостійна робота	Модуль на контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	20	50	100
5	5	5	5	5	5			

T1, T2, T3, T4, T5, T6 – теми.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Самостійна робота	Модуль на контрольна робота	Сума
T7	T8	T9	T10	T11	T12	20	50	100
5	5	5	5	5	5			

T7, T8, T9, T10, T11, T12 – теми.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	6	30	6	30
Презентація	1	5	1	5
Реферат	1	5	1	5
Аналіз тексту	1	10	1	10
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання навчальних досягнень під час практичних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота здобувача, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується літературознавчою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота здобувача, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується літературознавчою термінологією. Але в процесі розкриття окремих питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому деякі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота здобувача, який відтворює значну частину навчального матеріалу, розкриває його основний зміст, виявляє елементарні знання з тематики курсу. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота здобувача, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання курсу.
1 бал	Оцінюється робота здобувача, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота здобувача, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його розкрити, не розуміє змісту теоретичних питань та не вміє на практиці застосовувати ці знання.

Критерії оцінювання реферату

Оцінка	Критерії оцінювання
5 балів	Виконані всі вимоги до написання й захисту реферату: позначені проблема й обґрунтована її актуальність, зроблений аналіз різних точок зору на проблему й логічно викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита повністю, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення, дані правильні відповіді на додаткові питання
4 бали	Виконані всі формальні вимоги до написання й захисту реферату: витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення. Проблема позначена, але не достатньо обґрунтована її актуальність, зроблений короткий аналіз різних точок зору на проблему й викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита достатньо повно, дані правильні відповіді на додаткові питання
3 бали	Основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені недоліки. Зокрема, є неточності у викладі матеріалу; відсутні логічна послідовність у судженнях; не витриманий обсяг реферату; є недоліки в оформленні; на додаткові питання дає неповні відповіді
2 бали	Є істотні відступи від вимог до реферування. Зокрема: тема розкрита лише частково;

	допущені фактичні помилки в змісті реферату або при відповіді на додаткові питання; відсутній висновок
1 бал	Тема реферату не розкрита, виявляється істотне незрозуміння проблеми
0 балів	Реферативна робота не виконана

Критерії оцінювання доповіді /презентації

Оцінка	Критерії оцінювання
5 балів	Відображена світоглядна позиція здобувача, його погляд на сутність проблеми. Проблема розкрита на теоретичному рівні, у зв'язках і з обґрунтуваннями, з точним і повним використанням фахових термінів і понять у контексті відповіді. Робота логічна, послідовна, композиційно чітка. Дано аргументацію своєї думки з опорою на факти та теоретичні відомості.
4 бали	Представлено власну точку зору при розкритті проблеми. Проблема розкрита з використанням основних термінів і понять у контексті відповіді (теоретичні зв'язки й обґрунтування не присутні або явно не простежуються). Дано аргументацію своєї думки з опорою на факти.
3 бали	Проблема розкрита при формальному використанні фахових термінів. Власна думка не достатньо аргументована фактами
2 бали	Представлено власну позицію за даною проблематикою на побутовому рівні без необхідної аргументації.
1 бал	Проблема не розкрита або дана інформація не в контексті завдання
0 балів	Завдання не виконано.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

До модульного контрольної оцінювання допускаються всі здобувачі. При визначенні оцінки за модуль враховуються результати модульної контрольної роботи (МКР) та поточного контролю під час практичних занять, самостійної роботи.

МКР складається з двох блоків завдань.

Перший блок (1-20 балів) містить висвітлення теоретичних питань навчальної дисципліни.

Другий блок (1-30 балів) містить завдання різного типу.

Підсумкова оцінка за кожний модуль складається із суми балів за поточне оцінювання (50 б.) і результату модульної контрольної роботи (50 б.) Максимальна оцінка – 100 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

До підсумкового (семестрового) контролю з навчальної дисципліни не допускаються студенти, які не виконали усі види обов'язкових практичних робіт, передбачених робочою програмою, а також підсумкова модульна оцінка яких становить менше 35 балів. Студент, який за результатами модульних контролів отримав оцінку «F» (0-34 бали), повинен до проведення підсумкового (семестрового) контролю покращити цю оцінку принаймні до показника FX (≥ 35 балів) під час чергування викладача на кафедрі. Без такого покращання він до підсумкового (семестрового) контролю не допускається.

Відповідно до «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсових) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» (затверджено

Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання здобувачів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач, який: - всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом; - вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; - засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; - засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває; - вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію; - самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує здобувач, який: - повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; - має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; - під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує здобувач, який: - в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок; - вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; - опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує здобувач, який: - знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії; - виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок; - ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою; - допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує здобувач, який: - володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється здобувачу, який: виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється здобувачу, який: - володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; - допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою; - не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано

82-89	B	добре	зараховано
74-81	C	добре	зараховано
64-73	D	задовільно	зараховано
60-63	E	задовільно	зараховано
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Сутність мови. Фонетика. Лексикологія.

Тема 1. Мовознавство як наука.

"Вступ до теорії лінгвістики" як навчальна дисципліна. Предмет мовознавства. Зміст і основні завдання курсу "Вступ до теорії лінгвістики". Місце мовознавства в системі наук. Методи дослідження мови. Природа, сутність, функції та будова мови. Природа і сутність мови. Функції мови. Мова і суспільство. Мова і мислення. Мова як знакова система. Мова і мовлення. Структура мови. Синхронія і діахронія.

Тема 2. Фонетика.

Звуки мови, їх вивчення і класифікація. Фонетика як лінгвістична дисципліна. Три аспекти вивчення звуків. Фізичний аспект у характеристиці звуків. Фізіологічний аспект у вивченні звуків. Класифікація звуків. Голосні звуки. Приголосні звуки. Фонетичне членування мовленнєвого потоку. Склад. Наголос. Інтонація. Фонетичні процеси. Позиційні зміни. Комбінаторні зміни звуків. Орфоепія. Транскрипція і транслітерація. Живі та історичні фонетичні процеси. Спонтанні зміни звуків. Фонетичні закони.

Тема 3. Письмо. Графіка.

Значення письма в історії суспільства. Передумови виникнення письма. Етапи і форми розвитку графічного письма. Графіка. Орфографія. Принципи орфографії.

Тема 4. Лексика і фразеологія.

Слово та його значення. Лексикологія. Розділи лексикології. Слово як одиниця мови. Слово і лексема. Значення слова. Лексико-семантична система мови. Поняття лексико-семантичної системи. Словниковий склад мови. Лексико-семантичні категорії. Полісемія. Омонімія. Синонімія. Антонімія. Гіперо-гіпонімія і лексична конверсія. Фразеологія. Поняття фразеології. Класифікація фразеологізмів.

Тема 5. Історичні зміни словникового складу мови.

Причини історичних змін у лексиці. Архаїзми. Неологізми. Запозичення. Історична лексикологія та етимологія.

Тема 6. Лексикографія.

Поняття лексикографії. Типи словників. Одномовні словники. Багатомовні словники.

Модуль 2

Граматика. Класифікація мов.

Тема 7. Граматика. Граматичне значення. Граматичні категорії.

Предмет граматики. Розділи граматики. Основні одиниці граматичної будови мови. Граматичне значення. Граматичні категорії.

Тема 8. Морфема і словоформа.

Поняття морфеми. Види морфем. Морфеміка. Граматична форма слова. Способи вираження граматичних значень. Синтетичні способи вираження граматичних значень. Аналітичні способи вираження граматичних значень. Історична змінність способів і засобів вираження граматичних значень.

Тема 9. Частини мови.

Поняття частин мови. Критерії виділення частин мови. З історії питання про частини мови. Частини мови в різних мовах.

Тема 10. Синтаксис. Словосполучення і речення.

Поняття словосполучення. Типи словосполучень. Синтаксичні зв'язки слів. Речення та його ознаки. Актуальне членування речення.

Тема 11. Походження і розвиток мови.

Проблема походження мови. Закономірності розвитку мов. Специфіка розвитку різних рівнів мовної структури. Розвиток і функціонування мов у різні історичні епохи.

Тема 12. Класифікація мов.

Мови світу, їх вивчення та генеалогічна класифікація. Загальна характеристика мов світу. Порівняльне вивчення мов. Генеалогічна класифікація мов. Родовідне дерево А. Шлейхера. Типологічна класифікація мов. Поняття типологічної класифікації мов. Ізолятивні (кореневі) мови. Аглютинативні мови. Інкорпоративні (полісинтетичні) мови. Флективні мови. Інші спроби типологічної класифікації мов.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
8-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Мовознавство як наука.	9	2	2			5
Тема 2. Фонетика.	9	2	2			5
Тема 3. Письмо. Графіка	9	2	2			5
Тема 4. Лексика і фразеологія	9	2	2			5
Тема 5. Історичні зміни словникового складу мови	9	2	2			5
Тема 6. Лексикографія	9	2	2			5
Модульна контрольна робота	2	2	-			
Разом за модуль	56	14	12			30
Модуль 2						
Тема7. Граматика. Граматичне значення. Граматичні категорії.	13	4	4			5
Тема 8. Морфема і словоформа.	9	2	2			5
Тема 9. Частини мови.	9	2	2			5
Тема10. Синтаксис. Словосполучення і речення.	13	4	4			5
Тема11. Походження і розвиток мови.	9	2	2			5
Тема 12. Класифікація мов.	9	2	2			5
Модульна контрольна робота	2	2	-			
Разом за модуль	64	18	16			30
Разом за семестр	120	32	28			60

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
1	Мовознавство як наука.	2
2	Фонетика.	2
3	Письмо. Графіка	2
4	Лексика і фразеологія	2
5	Історичні зміни словникового складу мови	2
6	Лексикографія	2
7	Граматика. Граматичне значення. Граматичні категорії.	4
8	Морфема і словоформа	2
9	Частини мови.	2
10	Синтаксис. Словосполучення і речення	4
11	Походження і розвиток мови.	2
12	Класифікація мов.	2
Разом		28

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
1	Суспільна природа мови.	5
2	Фонетика. Фонетичне членування мовленнєвого потоку. Класифікація голосних (таблиця) і приголосних звуків (таблиця). Будова мовленнєвого апарату (малюнок). Фонетичні процеси (вправи).	5
3	Письмо. Графіка і орфографія (конспект). Походження і види писемності (конспект).	5
4	Лексика і фразеологія	5
5	Історичні зміни словникового складу мови	5
6	Лексикографія (конспект).	5
7	Граматика. Граматичне значення. Граматичні категорії.	5
8	Морфема і словоформа	5
9	Частини мови.	5
10	Синтаксис. Словосполучення і речення	5
11	Походження і розвиток мови.	5
12	Класифікація мов.	5
	Разом	60

6.5. Індивідуальні завдання

Студенти готують реферати, доповіді, презентації, пишуть есе.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

1. Технічні засоби: проектор.

2. Обладнання: комп'ютер.

Програмне забезпечення: інформаційні технології та засоби електронного навчання: Microsoft Office; система електронного навчання Moodle, внутрішня корпоративна електронна пошта УжНУ; електронний репозитарій ДВНЗ «УжНУ» <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui>, сайт УжНУ <https://www.uzhnu.edu.ua>, інформаційні ресурси в мережі Інтернет.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Карпенко Ю. О. Вступ до мовознавства: підручник. К. : ВЦ „Академія”, 2006.
2. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства: підручник. К. : ВЦ „Академія”, 2008.

Допоміжна література

1. Антоненко О., Лобур Н., Паламарчук О. та ін. Українсько-чеський словник лінгвістичної термінології. Львів, 2009.
2. Гілецька З. Чеська-український словник лінгвістичної термінології. Львів: Львівський національний університет ім. І. Франка, 2022. 222 с.

3. Зеленько А. С. Вступ до мовознавства (у схемах і таблицях). Луганськ : ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2009. 149 с.
4. Українська мова. Енциклопедія / За ред. І. В. Муромцева. – К. : Майстер-клас, 2011. – 400 с.
5. Юсип-Якимович Я. В. Еволюційні тенденції у фонетичних системах як внутрішній фактор мовного розвитку. Проблеми зіставної семантики. - Збірник наукових статей за матеріалами XI - ої Міжнародної науково-практичної конференції « Проблеми зіставної семантики» (19-20 вересня 2013, КНЛУ) – Вип.11.- К.: Видавничий центр КНЛУ, 2013.- С.167-176. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/43717>
6. Юсип-Якимович Ю.В. Фонологічні системи слов'янських мов крізь призму історичних закономірностей : до проблеми генетичної типології // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія» № 35. –Т.1.-2018.- С.107-111. <http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/index.php/arkhiv-nomeriv?id=125>
http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v35/part_1/29.pdf
7. Юсип-Якимович Ю.В. Слов'янські мови крізь призму фонологічних універсалій та закономірностей: до проблеми синхронної типології // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія філологія. – 2018. - № 2 (40). – С.47-52. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/27776>
8. Юсип-Якимович Ю.В.Типологія фонологічних систем сучасних слов'янських мов: акустичний вимір. // Мовознавчий вісник. Черкаси, 2019.- С.52-62. . [Лінгвістичний вісник doi:10.31651/2226-4388-2019-26-52-62](https://doi.org/10.31651/2226-4388-2019-26-52-62)
9. Юсип-Якимович Ю.В. Формування національномовного світогляду К.Й. Галаса в контексті мовної ситуації на Закарпатті (20 – 40-і роки ХХ ст.). Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія. Випуск 1 (45). 2021. С.15-24. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/38703>
10. Юсип-Якимович Ю.В. Внесок професора Й.О.Дзендзелівського до вивчення генези закарпатського діалекту. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія. Випуск 2 (46). 2021. С. 271-279. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/41085>
11. Юсип-Якимович Ю.В. До проблеми лінгвалізації навколишнього звукового простору: джерела та способи (теоретичний аспект). Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія. Випуск 2 (48). 2022. С.197 - 203. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/48011>
12. Юсип-Якимович Ю.В. До рецепції поглядів П.Й. Шафарика про давність глаголиці на сучасному етапі розвитку палеославістики. Проблеми слов'янознавства, 2021, вип.70. С. 9 - 13. DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/sls.2021.70.3734>
14. Юсип-Якимович Ю.В. Мова Української держави: В.В. Німчук до проблеми періодизації розвитку української мови як напрямку дослідження її генези та історії. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія. Випуск 2 (50). 2023. С.500-507. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/56933>
15. Yulia Yusyp-Yakymovych, Oksana Shovak . System of Semantic Universals in the Sound Space Lexicon.International Journal of Language and Linguistics Volume 11, Issue 3, 2023. Pages: 71-77. <http://www.sciencepg.com/journal/paperinfo?journalid=501&doi=10.11648/j.ijll.20231103.12>

9. Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Bibliografie české lingvistiky / [Електронний ресурс] / Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky. – Режим доступу: <https://bibliografie.ujc.cas.cz/search-form>
2. Český národní korpus [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.korpus.cz/>
3. Elektronické slovníky a zdroje [Електронний ресурс] / Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky. – Режим доступу: <http://www.ujc.cas.cz/elektronicke-slovniky-a-zdroje/>

4. Nový encyklopedický slovník češtiny [Электронный ресурс] / Ed. Petr Karlík, Marek Nekula, Jana Pleskalová. – Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2017. – Sv.1–2. – Режим доступа: <https://www.czechency.org/slovník/>

